

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 137. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592816944/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

yde et Menneske den egenlige centrale Tilfredsstillelse; til virkelig at nyde Alt dette behøves noget Forangaaende, indre Udfyldende, en levende Magt og Kraft, der stræber mod et Formaal og til Nød kan være sig selv nok. Det var denne, jeg manglede, efter at Gaarden var funden og vunden, og til mine Planer eller Phantasier om dens Ombygning og Udstyrelse blev Alt, hvad jeg saae, meget for stort. Men under den dunkle Uro, som sneg sig paa mig, syntes det mig dog, at jeg bestandig skulde have Mere, og jeg reiste til Neapel for at see Museet, Pompeji o.s.v.

Jeg blev et Par Maaneder i den moralsk hæsle By med dens larmende, tankeløse, frivole Befolkning, men med Havet og Øerne, med Vesuv og Vinene, med Luften, der kjærtegner Øiet og Aandedrættet, med den sjælelige Vellyst, som de udgravede Mindesmærker om antik Livsglæde skjænke Sindet.

Da jeg kom tilbage til Rom, var det, som om den stille, alvorfulde, hoitidelig triste Stad var et Hjem, der havde ventet paa mig og saae paa mig med et uudforskeligt Blik, som kastede mig ind i mig selv og gjorde mig tungsindig. Der laae Breve fra min Søster og Valdemar; de klagede over Veiret og over Forkjølelse. Der er Tider, Omgivelser, Sindsstemninger, da selv Ord fra dyrebare Personer, Ord, der til en vis Grad vække Ens Deltagelse, dog komme uheldig, fordi man selv er i Vaande og Trang, men til noget Større og Dybere, end de Skrivende have Anelse om. En lille Bogpakke var fulgt med, og den første Bog, jeg tog i Haanden, gav jeg mig til at læse, som kun den læser, der længe har sultet efter saadan Føde. Det var Paludan-Müllers »Kalanus«. Jeg veed ikke, om det er et saa stort, usædvanligt Digtværk, som det fra Først af og helt igjennem forekom mig at være. Jeg læste maaskee, som man sjelden læser: med personlig Interesse, med Betagenhed, med Angst, og da jeg kom til Stedet, hvor Indierne lovsynge Kalanus, fordi han har Mod til frivillig at døe paa Baalet, og beklage sig selv, fordi de ikke have et saadant Mod, blev det mig klart, at det ogsaa var min Sang, at jeg ikke havde fundet Noget i Verden at give mig hen for, at jeg hverken havde Mod eller Offerberedthed, at mit Liv var en langsom Hændelse. Endelig kom jeg til den sidste Linie, hvor Krigeren Meleager, fuld af Livskraft og Mod, men dybt greben ved at have seet Kalanus's frivillige Martyrdød, udraaber: »Hoit leve Kongen og hans Ven Kalanus!« Hvad var der i dette Udtryk? Hvilket særeget, usædvanligt Trylleri i Soldater-

nes «Længe leve!» for den Døde? Jeg veed det ikke eller kan ikke forklare det. Jeg veed kun, at ved den Linie hændtes mig Noget, der er sjældent for mig, jeg brast i Graad og græd længe, græd bittere Taarer over mig selv, der ikke turde leve og endnu ikke var død, der hvert Øieblik havde Lov til at blive en Helt som Kalanus eller en Anden, men aldrig blev det. Jeg henvendte mig bedende til min døde Fader og spurgte, hvor hans Velsignelse blev af, og om han ikke kunde gjøre Noget for, at jeg kunde fortjene dens Opfyldelse.

Men efter et saadant Udbrud, efter at have været saadan ene med sig selv og de Syner, som en stor Digter kan mane op i Sjælen, reagerer den verdslige Del af Personligheden og siger: Naa, fat Mod, saadan kan Du jo ikke sidde. Der laa paa Bordet et trykt Invitationskort, hvori en nordamerikansk Familie, der førte et stort Hus, men hvor Husfruen selv var hyggelig og elskværdig, indbød mig til en Soirée. Jeg saae efter Datoen, det var den 1ste Marts, denne samme Dag. Naa, lad mig gaac, sagde jeg og gik med Sjælen endnu blød og om af Uveiret.

Det store *Palazzo Barberini*, der er bygget omtrent 1625-30, ligger paa den nordøstlige Side af Quirinalhøien og er omgivet af en Mur, der tilligemed nogle Huse mod Nord skiller det fra *Piazza Barberini*, mod Vest fra *Via della quattro fontane*. Paa den Tid boede den gamle, hændøende Cardinal paa 2den Sal i den midterste Del af Paladset, ovenover Stadsværelserne, hvori de berømte Malerier findes. Høire Fløi var overladt til en fransk Hovedvagt, og venstre Fløi blev leiet ud til Private, d.v.s. til rige, fremmede Familier. Den amerikanske Familie, jeg skulde besøge, boede paa 3die Sal i den venstre Fløi, og man gik op ad den fyrstelige Trappe, hvor den antike Løve er anbragt.

Selskabet var talrigt, og jeg traf snart Bekjendte, der spurgte, hvor jeg havde været, og om Nyt fra Neapel. Medens vi talte, saae jeg i lang Afstand en Dame komme ind ad Døren, og skjøndt Størstedelen af hendes Sikkelse hurtig blev skjult af Mængden, følte jeg en Paa-virkning, som jeg ikke var istand til at forklare mig. Den Bevægelse, de Linier, havde jeg seet før og i en Tid, som jeg aldrig havde glemt; men hvordan kom de her, eller hvo havde laant eller lært at efterligne dem? Jeg trængte mig frem, hen i Nærheden af Husets Frue, og idet jeg med Lempe viklede mig ud af Crinoliner og naaede en lille aaben Plads, stod jeg Ansigt til Ansigt med Hende, med Barnet fra den grønne Mur, *Astid*.